

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Харківський інститут

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Кафедра психології

Затверджено:
Директор ХІ МАУП

В.Ю. Догадіна

30 серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
психології

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри *Л.В.Лантух* /Л.В.Лантух

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна психологія

спеціальності:

(шифр і назва спеціальності)

053 Психологія

освітнього рівня

(назва освітнього рівня, ОКР)

бакалавр

освітньої програми:

(назва освітньої програми)

Психологія

спеціалізації:

(за наявності)

Практична психологія

(назва спеціалізації)

Харків ХІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2024 р.

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Ткачук Тетяна Леонідівна, к.псих.н., доцент кафедри психології

Ткачук

Викладач:

Ткачук Тетяна Леонідівна, к.псих.н., доцент кафедри психології

Ткачук

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол від 28 серпня 2024р. № 1

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Педагогічна психологія
Шифр та назва спеціальності	053 Психологія
Рівень вищої освіти	Перший Бакалаврський рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредитів/120 годин Лекції 26 Семінарські/практичні заняття:24 Самостійна робота: 70
Термін вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	Українська.
Вид підсумкового контролю	Іспит
Сторінка дисципліни на сайті	https://kh.maup.com.ua/%d0%ba%d0%b0%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b0-%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%97/#

П.І.Б. викладача	Ткачук Тетяна Леонідівна
Науковий ступінь	доцент
Вчене звання	Кандидат психологічних наук
Посада	Доцент кафедри психології
Дисципліни, які викладає НПП	ОК 17Вікова психологія ОК 18Психологія особистості ОК31 Геронтопсихологія ОК38Педагогічна психологія
Напрями наукових досліджень	-Профілактика психічного здоров'я особистості в умовах пандемії коронавірусу» -Програма профілактики психічного здоров'я особистості»
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Додаткові ресурси	
Контактна інформація викладача	
E-mail	
Контактний телефон	
Телефон кафедри	0992262408
Портфоліо викладача на сайті кафедри.	https://kh.maup.com.ua/кафедра-психології/

1. Коротка анотація до дисципліни. Навчальна дисципліна «Педагогічна психологія» - складова циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» за спеціалізацією «Практична психологія», і є важливою для вивчення інших дисциплін ОПП «Психологія».

2. Мета: Метою вивчення навчальної дисципліни є розширення знань майбутніх вихователів з питань педагогічної психології, провідних завдань, методів та принципів психологічної роботи в системі освіти. А також прагнення розкрити основні вимоги до проведення психологічної роботи в системі освіти, його права та обов'язки. Відпрацювання вмінь користуватися отриманими знаннями на практиці.

Завдання:

- розширення в свідомості студентів міжпредметні зв'язки з такими курсами як "Педагогіка", "Загальна психологія", "Вікова психологія", "Психологія праці", "Соціальна психологія";
- ознайомлення студентів з основами педагогічної психології, педагогічної майстерності, їх можливостями, методами та конкретними методиками;
- ознайомлення із загальними категоріями, поняттями, термінами дисципліни, а також формування та збагачення понятійно-категоріального апарату і тезаурусу майбутніх спеціалістів;
- розкриття основних принципів та закономірностей взаємозв'язку процесів навчання та розвитку психіки людини;

- розкриття психолого-педагогічних аспектів виховання особистості;
- пояснення суті роботи психолога у школі, підготовка до неї молодих спеціалістів;
- демонстрування на конкретних прикладах взаємозв'язку теоретичного матеріалу із ситуаціями у психолого-педагогічному процесі.

Мету та завдання курсу визначає перелік знань і умінь, після його опанування слухачі повинні:

знати:

- історію становлення педагогічної психології як науки;
- особливості педагогічної психології як науки;
- психологічні аспекти освітньої діяльності;
- психологічні засади педагогічної та учбової діяльності;
- психологічні особливості учнів та педагогів;
- психологічні характеристики учбово-педагогічної взаємодії та спілкування;
- психологічні характеристики професійної освіти;
- психологічні засади виховання учнів.

уміти:

- визначати механізми та закономірності засвоєння учнями соціокультурного досвіду, його структурування та збереження в індивідуальній свідомості учня;
- визначати зв'язки між рівнем інтелектуального і особистісного розвитку учня та формами і методами впливу на його навчання та виховання;
- визначати особливості організації та управління учбовою діяльністю учнів і вплив цих процесів на їх інтелектуальний і особистісний розвиток та учбово-пізнавальну активність;
- визначати психологічні факти, механізми, закономірності розвивального навчання;
- визначати психологічні умови та критерії засвоєння знань, а також психологічні засади формування операціонального складу учбової діяльності на основі вирішення учбових задач;
- використовувати діагностичні засоби для визначення педагогічних проблем навчання та виховання учнів.

Програма може бути використана для підготовки студентів-психологів, а також соціологів, менеджерів управління персоналу та широкого кола фахівців, які працюють у сфері “людина — людина”.

3. Формат курсу: очний (offline)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності).

Після вивчення курсу студенти будуть **вміти**:

- розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері педагогіки та психології, що передбачають застосування основних філософських теорій та методів;
- бути критичним і самокритичним, приймати обґрунтовані рішення, генерувати нові ідеї (креативність);
- застосовувати знання у практичних ситуаціях, та розуміння предметної області професійної діяльності;
- оперувати категоріально-понятійним апаратом психології та педагогіки;
- зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;
- аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

5. Тривалість курсу

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
	«Педагогічна психологія»
Курс	4
Семестр	7
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	26
Практичні та семінарські заняття	24
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	2
Самостійна робота	70
Форма семестрового контролю	іспит

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: Курс «Педагогічна психологія» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Соціальна психологія», «Психологія сем'ї», «Педагогіка», «Програмування та проектування у публічному управлінні та адмініструванні», «Філософія», «Основи психології та педагогіки», «Методи викладання психології» та інші.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiat, Antiplagiat, Unicheck).

9. Політика курсу:

Відвідування усіх занять навчальної дисципліни передбачає активну участь здобувача в обговоренні пропонуваного до опрацювання запитань, а також готовність до дискусії на лекційних заняттях. Професійний діалог між викладачем та здобувачем може вибудовуватися за користування останнім виключно матеріалів, підготовлених самотужки. Допускається часткове використання матеріалів на електронних носіях, що може становити 30% загального обсягу підготовленого до заняття матеріалу.

Самостійна робота є логічним продовженням вивчення тем модулів навчальної дисципліни, що дозволяє поглибити рівень обізнаності здобувача з проблем представлених в них. Самостійна робота виконується письмово і пропонується на перевірку викладачу у паперовому або електронному варіанті.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

- Змістовий модуль 1 НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ЯК НАУКИ. ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ

- Змістовий модуль 2 ПСИХОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

11. Система оцінювання навчальних досягнень. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	7	7	5	5	Іспит
Відвідування практичних занять	1	5	5	3	3	
Робота на практичному занятті	10	7	70	5	50	
Виконання завдань для самостійної роботи	10	1	10	1	10	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-	
Разом			117		93	
Максимальна кількість балів:					210	
$210:100=2,1$. Студент набрав X балів; Розрахунок: $X:2,1 =$ загальна кількість балів.						

12. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються *самостійні роботи*.

1. Особливості реалізації психодіагностичної функції практичного психолога.
2. Особливості використання сучасних комп'ютерних психодіагностичних методик.
3. Діагностика особливостей інтелектуальної сфери особистості клієнта.
4. Дослідження особливостей емоційної сфери особистості.
5. Особливості використання методу тестів у роботі практичного психолога.
6. Особливості використання методу спостереження у психодіагностичній діяльності психолога.
7. Специфіка використання проєктивних методик у роботі практичного психолога.
8. Психологічне дослідження міжособистісних стосунків практичним психологом.
9. Особливості використання психодіагностичних методик для дослідження здібностей особистості клієнта.
10. Специфіка використання контент-аналізу в психодіагностичній практиці.
11. Психодіагностична практика застосування соціометричного методу в роботі з групою.
12. Особливості використання графологічного методу в діяльності практичного психолога.
13. Фізіогноміка як напрям візуальної психодіагностики.
14. Специфіка дослідження типологічних особливостей клієнтів за допомогою візуальної психодіагностики.
15. Методи дослідження мотиваційної сфери особистості в роботі психодіагноста.
16. Оцінювання здібностей людини у психодіагностичній практиці клієнта.
17. Використання психогометричного методу дослідження особистості в психодіагностичній практиці психолога.
18. Малюнок як засіб вивчення мікросередовища особистості.
19. Особливості дослідження пізнавальної сфери психодіагностичними методиками.
20. Специфіка дослідження морально-етичної сфери особистості практичним психологом.
21. Основні умови ефективного використання методів психодіагностики в діяльності практичного психолога.
22. Характеристика автоматизованих психодіагностичних методик.

23. Особливості отримання інформації методом спостереження у візуальній психодіагностиці.
24. Проблеми ефективності діяльності психодіагноста.
25. Характеристика етапів психодіагностичного вивчення особистості клієнта.
26. Особливості дослідження вольової сфери особистості клієнта.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 2 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10 балів.

13. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексних контрольних робіт.

Критерії оцінювання:

№ п\п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо	10 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо;	8 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо.	5 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

Максимальна кількість балів - 10 балів.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік, іспит.

Іспит проводиться у усній формі (3 теоретичних питання), за відповідь на які максимально можливо отримати **20 балів**.

Перерахування у традиційну систему:

1) **20 балів** – правильні та повні відповіді на всі запитання - «відмінно/зараховано», А, 100-90 балів;

2) **15 балів** – студент відповів на всі запитання, однак допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому – «добре/зараховано», В-С, 89-75 балів;

3) **10 балів** - студент відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені запитання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу, а також при правильній відповіді на два з трьох поставлених питань – «задовільно/ зараховано», D-E, 74-60 балів;

4) **0 балів** – дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання - «незадовільно/незараховано», F-FX, 59-0.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати іспиту (заліку).

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Предмет та завдання педагогічної психології.

2. Історія виникнення і розвиток педагогічної психології.
3. Зв'язок педагогічної психології з іншими галузями психологічної науки.
4. Характеристика методів педагогічної психології.
5. Сучасна система педагогічної психології
6. Взаємодія навчання, виховання та розвитку.
7. Психологічні основи розвиваючого навчання..
8. Основні поняття психології навчання.
9. Фактори, які впливають на процес навчання.
10. Навчання як процес.
11. Навчання як діяльність.
12. Проблема навчання в працях вітчизняних та зарубіжних психологів.
13. Психологічні основи диференціації та індивідуалізації навчання.
14. Концепція засвоєння знань.
15. Управління формуванням знань, умінь та навичок при різних підходах до організації процесу навчання.
16. Учіння як процес.
17. Учіння як діяльність.
18. Основні компоненти учіння.
19. Причини неуспішності в учінні та умови їх подолання.
20. Психічний розвиток учнів в умовах застосування технічних засобів навчання.
21. Основні фактори розвитку особистості та взаємозв'язок зовнішніх і внутрішніх умов розвитку особистості
22. Психологічна характеристика процесу засвоєння знань.
23. Значення та основні форми методичної роботи в школі
24. Мотивація професійної діяльності вчителя: поняття, структура.
25. Загальна характеристика цілей та завдань психології виховання.
26. Сучасні вимоги до вчителя
27. Психологічні основи гуманізації процесу виховання.
28. Проблеми виховання дітей різних вікових груп.
29. Психологічні особливості важковихованості підлітків.
30. Стилі батьківської поведінки у вихованні та їх характеристика.
31. Поняття про особистісно зорієнтоване навчання.
32. Специфіка та основні компоненти педагогічної праці.
33. Розкрийте поняття «педагогічне спілкування»
34. Педагогічні здібності та їх структура.
35. Педагогічні вміння та навички, умови їх формування.
36. Авторитет вчителя: поняття, складові, умови підвищення..
37. Психологічні вимоги до особистості сучасного вчителя.
38. Педагогічне спілкування в системі «вчитель – учень» як фактор становлення та розвитку особистості школяра.
39. Психологічні проблеми вдосконалення педагогічної майстерності.
40. Ефективність діяльності вчителя та її критерії.
41. Особливості розвитку самосвідомості учнів у навчально-виховному процесі.
42. Охарактеризуйте основні стилі спілкування
43. Стиль спілкування вчителя з учнями та його вплив на формування особистості учнів.
44. Показники та критерії вихованості особистості.
45. Самовиховання як вища форма управління формування особистості.
46. Вікові особливості виховання людей.
47. Вікові особливості розвитку самовиховання у дітей, підлітків та юнаків.
48. Фактори, що впливають на успішність у навчанні.

49. Охарактеризуйте структуру та національні особливості системи освіти у зарубіжних країнах (за вибором)

50. Принципи складання психологічної характеристики учня або студента.

51. Охарактеризуйте структуру системи освіти в Україні за Законом України "Про освіту"

52. Розкрийте систему управління загальною середньою освітою в Україні за чинним законодавством

53. Професійно значущі якості особистості вчителя

54. Психологічні особливості педагогічного колективу

55. Основні психологічні характеристики професійної відповідності (придатності) педагога: схильність (придатність), готовність і включеність.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Вікова та педагогічна психологія. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. та ін. Навчальний посібник. — К.: Каравела, 2019. — 400 с.
2. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017 – 548 с
3. Педагогічна психологія. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Сергєєнкова О. П. Центр учбової літератури. – 2022. - 186
4. Лисянська Т.М. Педагогічна психологія. Навч. посіб. / Т. М. Лисянська,– К.: Каравела, 2019.
5. Москалець В. Мотиваційно-динамічний підхід до гри та ігрового психологічного змісту інших видів діяльності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2020. – № 2. – С. 37-54.
6. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : Навчальний посібник / С. Б. Кузікова. 2-ге видання, перероблене, доповнене. – Суми : Університетська книга, 2020. – 304 с.
7. Борисюк А. С., Тимофієва М. П., Павлюк О. І. Теорія виховання. Навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних закладів освіти України. Чернівці, 2019. 68 с. ISBN 978-966-697-772-7
8. Вікова і педагогічна психологія : підручник / Н. М. Токарева , А. В. Шамне . - К. : , 2017. - 480 с.
6. Іванцев Л.І., Іванцев Н.І. Загальна психологія: методичні рекомендації до курсу для студентів факультету математики та інформатики (спеціальності “Математика”). Івано-Франківськ: Місто НВ, 2018. – 88 с.

Допоміжна література

1. Москалець В. Мотиваційно-динамічний підхід до гри та ігрового психологічного змісту інших видів діяльності // Психологія і суспільство. Український теоретико-методологічний соціогуманітарний часопис, 2020. – № 2. – С. 37-54.
2. Іванцев Л.І., Іванцев Н.І. Навчально-методичний посібник до консультативних лекційних занять з дисципліни “Психологія” для студентів заочної форми навчання ШОДН. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2017. – 100 с
3. Руденко Л. А. Основи психології та педагогіки : навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 146 с
4. Особистісне професійне зростання: психологічні тренінги : навчальний посібник / за ред. Л.В. Долинської, О.В. Темрук. К. Каравела, 2019. 560 с.

Навчально-методична карта дисципліни «Педагогічна психологія»

Разом: 120 год., з них 26 год. – лекції, 24 год. – практичні заняття; самостійна робота – 70 год., модульний контроль – 4 год.

Кількість балів за семестр	210 балів				
Модулі	Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2	
Назва модуля	НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ЯК НАУКИ. ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ			ПСИХОЛОГІЯ ВИХОВАННЯ. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Лекції	1-3 (1 бал)	4-5 (1 бал)	6-7 (1 бал)	8-9 (1 бал)	10-13 (1 бал)
Теми лекцій	1. Вступ. Педагогічна психологія як наука 2. Предмет та методи пед.пс. 3. Розвиток педагогічної психології	4. Освіта людини як предмет педагогічної психології 5. Проблеми психічного розвитку особистості	6. Поняття про навчання та його психологічні механізми 7. Своєрідність підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю.	8. Психологія виховання 9. Виховання як процес формування цілісної особистості	10. Психологія педагогічної праці 11. Педагогічне спілкування: культура, функції, такт, здібності. Особистість вихователя. Основні риси особистості
Практичні заняття	1 -3 (10 бал)	4-5 (10 бал)	6-7 (10 балів)	8-9 (10 бал)	5 (10 бал)
Теми семінарських занять	1. Освіта людини як предмет Педагогічної психології. 2. Предмет та методи пед.пс. 3. Розвиток педагогічної психології	2. Своєрідність підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю. 5. Проблеми психічного розвитку особистості	6. Поняття про навчання та його психологічні механізми 7. Своєрідність підготовки дошкільника до оволодіння учбовою діяльністю.	8. Виховання як процес формування цілісної особистості 9. Педагогічне спілкування: культура, функції, такт, здібності.	10. Психологія педагогічної праці 11. Педагогічне спілкування: культура, функції, такт, здібності. 12. Основні риси особистості
Самостійна робота	3 (10 балів)			2 (10 балів)	

Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)	Модульна контрольна робота № 3 (25 балів)
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 2,1	